

Ile potrzeba matematyki, żeby zrozumieć prosty algorytm ?

Marek Klonowski

Marek.Klonowski@pwr.edu.pl

Katedra Informatyki
Wydział Podstawowych Problemów Techniki
Politechnika Wroclawska

2 grudnia 2016 r.

Zainteresowania naukowe

- informatyka teoretyczna: bezpieczeństwo informacji (podpisy cyfrowe, anonimowa komunikacja), algorytmy rozproszone
- matematyka: probabilistyka

Dydaktyka

- matematyka: rachunek prawdopodobieństwa, kombinatoryka analityczna
- informatyka: algorytmy zrandomizowane, algorytmy rozproszone, kryptografia
- doświadczenie w pracy z uczniami liceów

Zainteresowania naukowe

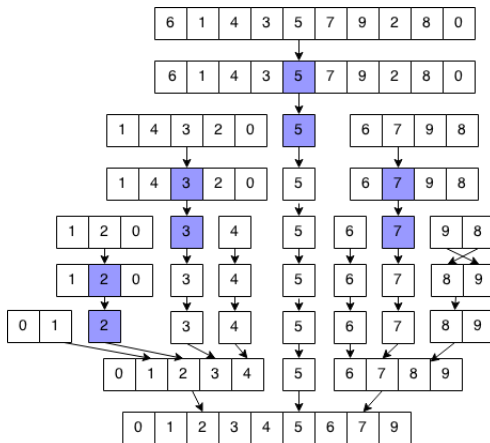
- informatyka teoretyczna: bezpieczeństwo informacji (podpisy cyfrowe, anonimowa komunikacja), algorytmy rozproszone
- matematyka: probabilistyka

Dydaktyka

- matematyka: rachunek prawdopodobieństwa, kombinatoryka analityczna
- informatyka: algorytmy zrandomizowane, algorytmy rozproszone, kryptografia
- doświadczenie w pracy z uczniami liceów

Sortowanie szybkie (Quick Sort) - QS

Rysunek: QS

Algorithm 1 QS pseudocode

```
1:  $QS(Tab, left, right)$ 
2: if  $left < right$  then
3:   select a  $PivotIndex$ 
4:    $PivotNewIndex := partition(Tab, left, right, PivotIndex)$ 
5:    $QS(Tab, left, pivotNewIndex - 1)$ 
6:    $QS(Tab, pivotNewIndex + 1, right)$ 
7: end if
```

Algorithm 2 RQS pseudocode

```
1: RQS(Tab, left, right)
2: if left < right then
3:   select a random PivotIndex
4:   PivotNewIndex := partition(Tab, left, right, PivotIndex)
5:   RQS(Tab, left, pivotNewIndex - 1)
6:   RQS(Tab, pivotNewIndex + 1, right)
7: end if
```

Pojęcia wstępne

- Wejście (Input) - to **permutacja**
- *a random* - po polsku: losowy z jednostajnym **p-stwem**
- *RQS* wywołuje *RQS* - abstrakcyjne i nieprzyjemnie (**rekursja**)

Co chcemy analizować ?

- Liczba porównań
- Q_n - liczba porównań dla wejścia długości n

Pojęcia wstępne

- Wejście (Input) - to **permutacja**
- *a random* - po polsku: losowy z jednostajnym **p-stwem**
- *RQS* wywołuje *RQS* - abstrakcyjne i nieprzyjemnie (**rekursja**)

Co chcemy analizować ?

- Liczba porównań
- Q_n - liczba porównań dla wejścia długości n

Pojęcia wstępne

- Wejście (Input) - to **permutacja**
- *a random* - po polsku: losowy z jednostajnym **p-stwem**
- *RQS* wywołuje *RQS* - abstrakcyjne i nieprzyjemnie (**rekursja**)

Co chcemy analizować ?

- Liczba porównań
- Q_n - liczba porównań dla wejścia długości n

Pojęcia wstępne

- Wejście (Input) - to **permutacja**
- *a random* - po polsku: losowy z jednostajnym **p-stwem**
- *RQS* wywołuje *RQS* - abstrakcyjne i nieprzyjemnie (**rekursja**)

Co chcemy analizować ?

- Liczba porównań
- Q_n - oczekiwana liczba ~~liczba porównań~~ dla wejścia długości n (**ciąg**)

Fundamentalne spostrzeżenie

$$Q_n = (n-1) + \frac{1}{n} \sum_{k=0}^{n-1} (Q_k + Q_{n-k-1})$$

$$Q_0 = Q_1 = 0$$

Co trzeba umieć ?

- p-stwo warunkowe
- p-stwo całkowite

Fundamentalne spostrzeżenie

$$Q_n = (n-1) + \frac{1}{n} \sum_{k=0}^{n-1} (Q_k + Q_{n-k-1})$$

$$Q_0 = Q_1 = 0$$

Co trzeba umieć ?

- p-stwo warunkowe
- p-stwo całkowite

Przekształcenia

$$① \quad Q_n = (n-1) + \frac{1}{n} \sum_{k=0}^{n-1} (Q_k + Q_{n-k-1})$$

$$② \quad Q_n = (n-1) + \frac{2}{n} \sum_{k=0}^{n-1} Q_k$$

$$③ \quad nQ_n = n(n-1) + 2 \sum_{k=0}^{n-1} (Q_k + Q_{n-k-1})$$

Przekształcenia

$$1 \quad Q_n = (n-1) + \frac{1}{n} \sum_{k=0}^{n-1} (Q_k + Q_{n-k-1})$$

$$2 \quad Q_n = (n-1) + \frac{2}{n} \sum_{k=0}^{n-1} Q_k$$

$$3 \quad nQ_n = n(n-1) + 2 \sum_{k=0}^{n-1} (Q_k + Q_{n-k-1})$$

Przekształcenia

$$\textcircled{1} \quad Q_n = (n-1) + \frac{1}{n} \sum_{k=0}^{n-1} (Q_k + Q_{n-k-1})$$

$$\textcircled{2} \quad Q_n = (n-1) + \frac{2}{n} \sum_{k=0}^{n-1} Q_k$$

$$\textcircled{3} \quad nQ_n = n(n-1) + 2 \sum_{k=0}^{n-1} (Q_k + Q_{n-k-1})$$

Przekształcenia

$$1 \quad nQ_n = 2(n-1) + (n+1)Q_{n-1}$$

$$2 \quad \frac{Q_n}{n+1} = 2 \frac{n-1}{n(n+1)} + \frac{Q_{n-1}}{n}$$

$$3 \quad F_n := \frac{Q_n}{n+1}$$

$$4 \quad F_n = 2 \frac{n-1}{n(n+1)} + F_{n-1} = 2 \sum_{k=1}^n \frac{k-1}{k(k+1)}$$

Przekształcenia

$$1 \quad nQ_n = 2(n-1) + (n+1)Q_{n-1}$$

$$2 \quad \frac{Q_n}{n+1} = 2\frac{n-1}{n(n+1)} + \frac{Q_{n-1}}{n}$$

$$3 \quad F_n := \frac{Q_n}{n+1}$$

$$4 \quad F_n = 2\frac{n-1}{n(n+1)} + F_{n-1} = 2 \sum_{k=1}^n \frac{k-1}{k(k+1)}$$

Przekształcenia

$$1 \quad nQ_n = 2(n-1) + (n+1)Q_{n-1}$$

$$2 \quad \frac{Q_n}{n+1} = 2\frac{n-1}{n(n+1)} + \frac{Q_{n-1}}{n}$$

$$3 \quad F_n := \frac{Q_n}{n+1}$$

$$4 \quad F_n = 2\frac{n-1}{n(n+1)} + F_{n-1} = 2 \sum_{k=1}^n \frac{k-1}{k(k+1)}$$

Przekształcenia

$$① \quad nQ_n = 2(n-1) + (n+1)Q_{n-1}$$

$$② \quad \frac{Q_n}{n+1} = 2\frac{n-1}{n(n+1)} + \frac{Q_{n-1}}{n}$$

$$③ \quad F_n := \frac{Q_n}{n+1}$$

$$④ \quad F_n = 2\frac{n-1}{n(n+1)} + F_{n-1} = 2\sum_{k=1}^n \frac{k-1}{k(k+1)}$$

Przekształcenia

$$1 \quad F_n = 2 \frac{n-1}{n(n+1)} + F_{n-1} = 2 \sum_{k=1}^n \frac{k-1}{k(k+1)}$$

$$2 \quad \text{Trik: } \frac{k-1}{k(k+1)} = \frac{2}{1+k} - \frac{1}{k}$$

$$3 \quad F_n = 4 \sum_{k=1}^n \frac{1}{1+k} - 2 \sum_{k=1}^n \frac{1}{k}$$

$$4 \quad H_n := \sum_{k=1}^n \frac{1}{k}$$

Przekształcenia

$$1 \quad F_n = 2 \frac{n-1}{n(n+1)} + F_{n-1} = 2 \sum_{k=1}^n \frac{k-1}{k(k+1)}$$

$$2 \quad \text{Trik: } \frac{k-1}{k(k+1)} = \frac{2}{1+k} - \frac{1}{k}$$

$$3 \quad F_n = 4 \sum_{k=1}^n \frac{1}{1+k} - 2 \sum_{k=1}^n \frac{1}{k}$$

$$4 \quad H_n := \sum_{k=1}^n \frac{1}{k}$$

Przekształcenia

$$1 \quad F_n = 2 \frac{n-1}{n(n+1)} + F_{n-1} = 2 \sum_{k=1}^n \frac{k-1}{k(k+1)}$$

$$2 \quad \text{Trik: } \frac{k-1}{k(k+1)} = \frac{2}{1+k} - \frac{1}{k}$$

$$3 \quad F_n = 4 \sum_{k=1}^n \frac{1}{1+k} - 2 \sum_{k=1}^n \frac{1}{k}$$

$$4 \quad H_n := \sum_{k=1}^n \frac{1}{k}$$

Przekształcenia

$$1 \quad F_n = 2 \frac{n-1}{n(n+1)} + F_{n-1} = 2 \sum_{k=1}^n \frac{k-1}{k(k+1)}$$

$$2 \quad \text{Trik: } \frac{k-1}{k(k+1)} = \frac{2}{1+k} - \frac{1}{k}$$

$$3 \quad F_n = 4 \sum_{k=1}^n \frac{1}{1+k} - 2 \sum_{k=1}^n \frac{1}{k}$$

$$4 \quad H_n := \sum_{k=1}^n \frac{1}{k}$$

Przekształcenia

1 $Q_n = (n + 1)(4H_{n+1} - 2H_n - 4)$

2 $H_n = \ln n + \gamma + \frac{1}{2n} + O\left(\frac{1}{n^2}\right)$ AM + logarytmy

3 $Q_n = 2n(\ln n + \gamma - 2) + 2 \ln n + 2\gamma + 1 + O\left(\frac{1}{n}\right)$

Przekształcenia

1 $Q_n = (n + 1)(4H_{n+1} - 2H_n - 4)$

2 $H_n = \ln n + \gamma + \frac{1}{2n} + O\left(\frac{1}{n^2}\right)$ **AM + logarytmy**

3 $Q_n = 2n(\ln n + \gamma - 2) + 2 \ln n + 2\gamma + 1 + O\left(\frac{1}{n}\right)$

Przekształcenia

$$① \quad Q_n = (n+1)(4H_{n+1} - 2H_n - 4)$$

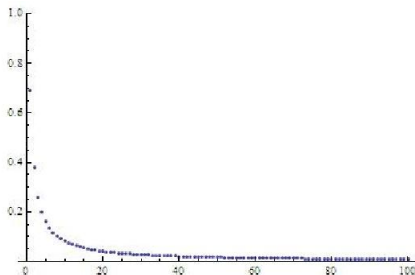
$$② \quad H_n = \ln n + \gamma + \frac{1}{2n} + O\left(\frac{1}{n^2}\right) \text{ AM + logarytmy}$$

$$③ \quad Q_n = 2n(\ln n + \gamma - 2) + 2 \ln n + 2\gamma + 1 + O\left(\frac{1}{n}\right)$$

Końcowy wynik

$$Q_n = 2n(\ln n + \gamma - 2) + 2\ln n + 2\gamma + 1 + O\left(\frac{1}{n}\right)$$

Rysunek: Błąd oszacowania Q_n

Czy warto ?

- Anonimowy głos: *Nie warto się uczyć algorytmów. **Wszystkie** algorytmy są już zaimplementowane.*
- `randomizedQuickSort.java`
- Potrzeba znać aby dostać **dobrą** pracę w IT
- Obecnie rynek pracy w IT jest bardzo dobry. Przyszłość: Chiny, Indie, Ukraina, Białoruś

Czy warto ?

- Anonimowy głos: *Nie warto się uczyć algorytmów.*
Wszystkie algorytmy są już zaimplementowane.
- `randomizedQuickSort.java`
- Potrzeba znać aby dostać **dobrą** pracę w IT
- Obecnie rynek pracy w IT jest bardzo dobry. Przyszłość: Chiny, Indie, Ukraina, Białoruś

Czy warto ?

- Anonimowy głos: *Nie warto się uczyć algorytmów. **Wszystkie** algorytmy są już zaimplementowane.*
- `randomizedQuickSort.java`
- Potrzeba znać aby dostać **dobrą** pracę w IT
- Obecnie rynek pracy w IT jest bardzo dobry. Przyszłość: Chiny, Indie, Ukraina, Białoruś

Czy warto ?

- Anonimowy głos: *Nie warto się uczyć algorytmów.*
Wszystkie algorytmy są już zaimplementowane.
- `randomizedQuickSort.java`
- Potrzeba znać aby dostać **dobrą** pracę w IT
- Obecnie rynek pracy w IT jest bardzo dobry. Przyszłość: Chiny, Indie, Ukraina, Białoruś

Czy warto ?

- Anonimowy głos: *Nie warto się uczyć algorytmów. **Wszystkie** algorytmy są już zaimplementowane.*
- `randomizedQuickSort.java`
- Potrzeba znać aby dostać **dobrą** pracę w IT
- Obecnie rynek pracy w IT jest bardzo dobry. Przyszłość: Chiny, Indie, Ukraina, Białoruś

Temat przewodni:

O potrzebie innowacyjnego kształcenia uczniów i studentów

Co MSZ jest istotne

- Dobre rozumienie pojęć, nie schematy, abstrakcja
- Synergia: matematyka $\sim$ informatyka

Temat przewodni:

O potrzebie innowacyjnego kształcenia uczniów i studentów

Co MSZ jest istotne

- Dobre rozumienie pojęć, nie schematy, abstrakcja
- Synergia: matematyka $\sim$ informatyka

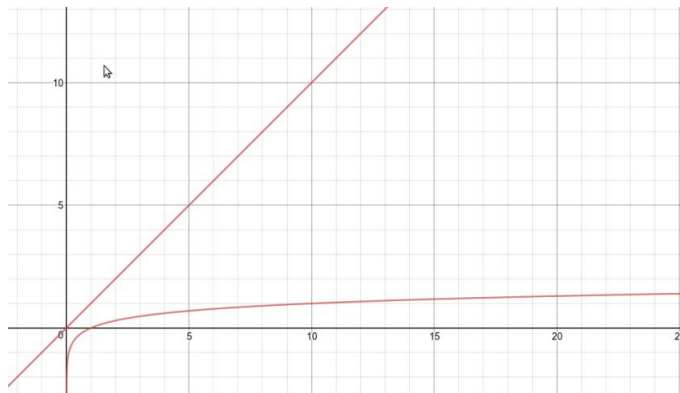
Temat przewodni:

O potrzebie innowacyjnego kształcenia uczniów i studentów

Co MSZ jest istotne

- Dobre rozumienie pojęć, nie schematy, abstrakcja
- Synergia: matematyka $\sim$ informatyka

Rysunek: x i $\log n$

Kontakt:

- email: Marek.Klonowski@pwr.edu.pl
- WWW: <http://cs.pwr.edu.pl/klonowski/>

Dziękuję

